

ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ & ΣΠΥΡΟΣ ΜΗΤΣΕΛΟΣ

1	2	3	4
			
Οι αλλαγές	Εφαρμογές	Συμπεράσματα	Παράρτημα

01

Οι αλλαγές

Τα νέα δεδομένα
στην περίληψη

1

Οι αλλαγές

2

Εφαρμογές

3

Συμπεράσματα

4

Παράρτημα

ΟΙ ΑΛΛΑΓΕΣ

Σε σχέση με παρελθόν και ενδοσχολικές ΓΕΛ / Πανελλαδικές ΕΠΑΛ

1

Από το
ΟΛΟΝ στο
ΜΕΡΟΣ

- Συνοπτική απόδοση ενός ΜΕΡΟΥΣ (και όχι ολόκληρου) του κειμένου.
- Ως αποτέλεσμα αυτού περιορίζεται το όριο των λέξεων: 50-60 / 60-80 / 80-90 (αντί του έως τώρα 90-110 / 100-120)

2

ΧΩΡΙΣ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟ
πλαίσιο

- Δεν προβλέπεται η ένταξη του περιληπτικού κειμένου σε πλαίσιο επικοινωνίας: π.χ. πληροφόρηση συμμαθητών, αξιοποίηση σε δημιουργική εργασία κ.λπ.
- Υπάρχει διαφοροποίηση σε σχέση με Πανελλαδικές ΕΠΑΛ / ενδοσχολικές Α΄ - Β΄ ΓΕΛ

1

Οι αλλαγές

2

Εφαρμογές

3

Συμπεράσματα

4

Παράρτημα

ΟΙ ΑΛΛΑΓΕΣ

Διαφορές / ανάγκη σύγκλισης

Πανελλαδικές ΕΠΑΛ

Μέρος/όλο + Επ. Πλαίσιο

«Με την πρώτη δραστηριότητα ελέγχεται η ικανότητα των μαθητών/-τριών [...] να **αποδίδουν περιληπτικά** και να **πυκνώνουν** το νόημα **μέρους** του κειμένου ή **ολόκληρου** του κειμένου, λαμβάνοντας υπόψη **συγκεκριμένο επικοινωνιακό πλαίσιο**».

ΦΕΚ 76/30.04.2018

Ενδοσχολικές Α - Β ΓΕΛ

Μέρος + Επ. Πλαίσιο

«Το πρώτο θέμα αφορά στην ανάγνωση-κατανόηση του κειμένου, με το οποίο ελέγχεται η ικανότητα των μαθητών/τριών [...] να **αποδίδουν περιληπτικά μέρος του κειμένου λαμβάνοντας υπόψη συγκεκριμένο επικοινωνιακό πλαίσιο**».

ΦΕΚ 2881/Β/5-7-2019

Πανελλαδικές ΓΕΛ

Μέρος

Το πρώτο θέμα σχετίζεται με τα μη λογοτεχνικά κείμενα και αφορά στη **συνοπτική νοηματική απόδοση** από τους μαθητές και τις μαθήτριες **μέρους** ενός κειμένου ή τη **συνοπτική απόδοση των απόψεων** που διατυπώνονται σε ένα κείμενο για κάποιο ζήτημα.

ΦΕΚ 3164/12.08.2019

1

Οι αλλαγές

2

Εφαρμογές

3

Συμπεράσματα

4

Παράρτημα

ΤΑ ΕΙΔΗ

1

Συνοπτική απόδοση μέρους του κειμένου

2

Συνοπτική απόδοση ιδεών του κειμένου για ένα θέμα

3

Συνοπτική απόδοση ιδεών για ένα θέμα σε μέρος κειμένου

1

Οι αλλαγές

2

Εφαρμογές

3

Συμπεράσματα

4

Παράρτημα

ΣΧΟΛΙΑ

ΣΧΟΛΙΟ 1

Η περίληψη ως εστίαση

Στα νέα δεδομένα η περίληψη αποτελεί μια μορφή **ΕΣΤΙΑΣΗΣ** σε μέρος / «τόπο» ή σε ιδέες του κειμένου. 🗨️

ΣΧΟΛΙΟ 2

Απλοποίηση

Με την περίληψη μέρους του κειμένου περιορίζονται οι δυσκολίες που χαρακτηρίζουν την απόδοση σύνθετων και εκτενών κειμένων με αλλαγές ύφους, θέματος κ.λπ. 🗨️

ΣΧΟΛΙΟ 3

Εξορθολογισμός

Λόγω της απουσίας επικοινωνιακού πλαισίου καθίσταται πλέον άνευ περιεχομένου η πρόσφατη αντιπαράθεση για προσφώνηση / χρήση α' ενικού κ.λπ.

1

Οι αλλανές

2

Εωαρυονές

3

Συμπεράσματα

4

Παράρτημα

02

Εφαρμογές

1

Οι αλλαγές

2

Εφαρμογές

3

Συμπεράσματα

4

Παράρτημα

ΤΑ ΕΙΔΗ

1

Συνοπτική απόδοση μέρους του κειμένου

Ο μαθητής καλείται να αποδώσει συνοπτικά το περιεχόμενο ενός μέρους του κειμένου (π.χ. των τριών πρώτων παραγράφων).

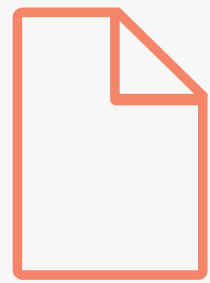
Παράδειγμα

Να παρουσιάσετε συνοπτικά, σε 60 λέξεις, το περιεχόμενο των δυο τελευταίων παραγράφων του κειμένου.

(ή του παρακάτω αποσπάσματος του κειμένου: «Ακόμη και στον

Προϋπόθεση

Το απόσπασμα που δίνεται πρέπει να αποτελεί μια θεματική (υπο)ενότητα του κειμένου.

Κείμενο αναφοράς

Εφαρμογή 1η

Να αποδώσεις συνοπτικά (70-80 λέξεις) το περιεχόμενο των δυο τελευταίων παραγράφων του κειμένου

(ή του παρακάτω αποσπάσματος του κειμένου: «Ακόμη και στον πολιτισμικό χώρο... καθολικοποιούνται με ταχείς ρυθμούς»)

1

Οι αλλαγές

2

Εφαρμογές

3

Συμπεράσματα

4

Παράρτημα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ 1

Νίκος Μουζέλης, Πρόκληση ή απειλή;

Για να δώσει κανείς μια σφαιρική απάντηση στο ερώτημα αν η παγκοσμιοποίηση είναι πρόκληση ή απειλή, είναι αναγκαίο να εξετάσει όχι μόνο την οικονομική αλλά και την πολιτιστική διάσταση του φαινομένου. Αν η παγκοσμιοποίηση οδηγεί στο λεγόμενο παγκόσμιο χωριό αυτό συνεπάγεται όχι μόνο μεγαλύτερη οικονομική αλλά και πολιτισμική αλληλεξάρτηση μεταξύ κρατών και λαών.

Στη σημερινή εποχή το παγκόσμιο οικονομικό σύστημα έχει αναπτυχθεί κατά θεαματικό τρόπο. Η παγκόσμια αγορά όχι μόνο έχει ενσωματώσει στη λογική της τις πιο απόμακρες περιοχές του πλανήτη αλλά και λόγω των νέων ηλεκτρονικών τεχνολογιών έχει οδηγήσει σε ένα σύστημα παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών (κυρίως χρηματιστικών) που λίγο παρεμποδίζεται πια από εθνικά σύνορα και τελωνειακά τείχη. Οι παραπάνω εξελίξεις έχουν δημιουργήσει έναν τύπο οικονομικής αλληλεξάρτησης που αυτή τη στιγμή αποτελεί και απειλή και πρόκληση. Η πρόκληση έχει να κάνει με το ότι η απελευθέρωση των αγορών και ο εντεινόμενος παγκόσμιος ανταγωνισμός έχουν αυξήσει την παραγωγικότητα σε τέτοιον βαθμό που ένα μικρό ποσοστό του παραγόμενου πλούτου θα μπορούσε άνετα να εξαλείψει τα απόλυτα επίπεδα φτώχειας σε όλο τον πλανήτη. Αν όμως το παγκόσμιο οικονομικό σύστημα είναι εξαιρετικά παραγωγικό, είναι και εξαιρετικά άνισο και σε αυτό συνίσταται η απειλή της παγκοσμιοποίησης. Πράγματι οι ανισότητες εντείνονται τόσο ραγδαία και η συγκέντρωση πλούτου έχει πάρει τέτοιες τερατώδεις διαστάσεις που σύμφωνα με την πρόσφατη έκθεση του ΟΗΕ για την παγκόσμια φτώχεια δώδεκα άτομα στην κορυφή της κοινωνικής πυραμίδας του παγκόσμιου χωριού έχουν μεγαλύτερο εισόδημα από δεκάδες φτωχές αφρικανικές χώρες.

Ακόμη και στον πολιτισμικό χώρο τα πράγματα είναι αμφίσημα. Από τη μία μεριά βλέπουμε τη συγκρότηση μιας παγκόσμιας καταναλωτικής κουλτούρας που, μέσω των

ιδιωτικά ελεγχόμενων ΜΜΕ, εντάσσει στη λογική της όχι μόνο τα πλούσια αλλά και τα φτωχά μέλη του παγκόσμιου χωριού. Τα τελευταία εισέρχονται στην παγκόσμια κουλτούρα κατανάλωσης σε φανταστικό επίπεδο, ενώ την ίδια στιγμή αποκλείονται από αυτή στο επίπεδο της σκληρής πραγματικότητας. Αυτός ο συνδυασμός φαντασιακής ενσωμάτωσης και πραγματικού αποκλεισμού καταλήγει σε μια κατάσταση όπου οι μη έχοντες συχνά θυσιάζουν βασικές ανάγκες, προκειμένου να αποκτήσουν τα πολυτελή αγαθά που η τηλεοπτική οθόνη διαφημίζει. Έτσι οι φτωχοί είναι τόσο απρόθυμοι όσο και οι πλούσιοι να υιοθετήσουν φιλικούς προς το περιβάλλον τρόπους ζωής. Κατά συνέπεια, τόσο οι πλούσιοι λαοί που καταναλώνουν σπάταλα, όσο και οι φτωχοί που, εξαιτίας της καταναλωτικής προπαγάνδας, επιδιώκουν να τους μιμηθούν, δημιουργούν ένα αδιέξοδο το οποίο θα προσλάβει εκρηκτικές διαστάσεις από τη στιγμή που οι οικονομίες πολυάνθρωπων χωρών φθάσουν στο στάδιο της μαζικής κατανάλωσης.

Από μια πιο θετική σκοπιά τώρα, η πολιτισμική παγκοσμιοποίηση δεν περιορίζεται στην καθολικοποίηση της καταναλωτικής νοοτροπίας. Κυρίως σε πληθυσμούς που ζουν σε μεταπαραδοσιακά πλαίσια, η ραγδαία εξατομίκευση σε συνδυασμό με άλλους παράγοντες έχει οδηγήσει στην ευρεία εξάπλωση αξιών που έχουν να κάνουν με τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία. Και αυτό γιατί βλέπουμε τη σταδιακή συγκρότηση μιας παγκόσμιας δημοκρατικής κοινής γνώμης που, πέρα από ηγεμονικούς υπολογισμούς, στηρίζει τα ανθρώπινα δικαιώματα βάζοντας τις βασικές ανθρώπινες ελευθερίες πιο πάνω ακόμη και από την αρχή της κρατικής κυριαρχίας. Και βέβαια κάτι παρόμοιο συμβαίνει και με τις περιβαλλοντικές αξίες που επίσης καθολικοποιούνται με ταχείς ρυθμούς.

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1η : Απειλές / κίνδυνοι της παγκοσμιοποίησης στο πολιτισμικό πεδίο

Παγκόσμια διάδοση του καταναλωτικού μοντέλου ζωής

Είσοδος στον καταναλωτισμό των φτωχών / πολυάνθρωπων χωρών / εκμετάλλευση

Όξυνση της περιβαλλοντικής καταστροφή / οικολογικό αδιέξοδο στο

2η : Ευκαιρίες/ θετικά της παγκοσμιοποίησης στο πολιτισμικό πεδίο

Διάδοση δημοκρατικών αξιών

Δημοκρατική κοινή γνώμη / Υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Εξάπλωση των περιβαλλοντικών αξιών

ΠΕΡΙΛΗΨΗ 1

ΧΡΗΣΗ ΜΕΤΑΔΙΑΤΥΠΩΣΕΩΝ

- Ο Ν. Μουζέλης **αναφέρεται** στον **αμφιλεγόμενο** χαρακτήρα της παγκοσμιοποίησης στο πολιτισμικό επίπεδο. **Από τη μια υποστηρίζει ότι** η εξάπλωση σε παγκόσμια κλίμακα του καταναλωτικού προτύπου ζωής, ακόμα και σε φτωχές πολυάνθρωπες χώρες, εντείνει την περιβαλλοντική καταστροφή και απειλεί με αδιέξοδα στο μέλλον. **Από την άλλη διαπιστώνει ότι** η διάδοση των δημοκρατικών και περιβαλλοντικών αξιών σε όλο τον πλανήτη ευνοεί την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης για την υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του περιβάλλοντος.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ 2

ΜΟΝΟ ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ

- Ο Ν. Μουζέλης **αναφέρεται** στον αμφιλεγόμενο χαρακτήρα της παγκοσμιοποίησης στο πολιτισμικό επίπεδο. **Από τη μια**, η εξάπλωση σε παγκόσμια κλίμακα του καταναλωτικού προτύπου ζωής, ακόμα και σε φτωχές πολυάνθρωπες χώρες, εντείνει την περιβαλλοντική καταστροφή και απειλεί με αδιέξοδα στο μέλλον. **Από την άλλη**, η διάδοση των δημοκρατικών και περιβαλλοντικών αξιών σε όλο τον πλανήτη ευνοεί την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης για την υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του περιβάλλοντος.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ 3

ΠΕΡΙΤΤΕΣ ΜΕΤΑΔΙΑΤΥΠΩΣΕΙΣ – ΑΣΤΟΧΗ ΣΥΝΟΧΗ

- Ο Ν. Μουζέλης στο απόσπασμα από το κείμενο «Πρόκληση ή απειλή» με θέμα την παγκοσμιοποίηση αναφέρεται στον αμφιλεγόμενο χαρακτήρα της στο πολιτισμικό επίπεδο. **Αρχικά** υποστηρίζει ότι η εξάπλωση σε παγκόσμια κλίμακα του καταναλωτικού προτύπου ζωής, ακόμα και σε φτωχές πολυάνθρωπες χώρες, εντείνει την περιβαλλοντική καταστροφή και απειλεί με αδιέξοδα στο μέλλον. **Στη συνέχεια** διαπιστώνει ότι η διάδοση των δημοκρατικών αξιών σε όλο τον πλανήτη ευνοεί την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης για την υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων **Τέλος καταλήγει** ότι κάτι ανάλογο συμβαίνει και με τις περιβαλλοντικές αξίες.

ΣΧΟΛΙΑ

- 1 Στις τρεις περιλήψεις προτάσσεται το θέμα και μεταφέρεται πειστικά η άποψη του αρθρογράφου με πύκνωση / παράφραση.
- 2 Στις πρώτες δυο εκδοχές οι πληροφορίες παρουσιάζονται συνοχή / συνεκτικότητα. Η ποιότητα της περίληψης δεν εξαρτάται από τον αριθμό των μεταδιατυπώσεων.
- 3 Στην τελευταία εκδοχή η εκτενής αναφορά στο **ευρύτερο** κείμενο και το θέμα του είναι περιττή / προβληματική. Επιπλέον οι πληροφορίες παρουσιάζονται σε σειρά (Αρχικά... Στη συνέχεια... Τέλος...) και δεν αναδεικνύεται η αντίθεση (προκλήσεις - απειλές), ενώ η αναφορά "Τέλος καταλήγει..." είναι άστοχη. Ο μαθητής μάλλον ακολουθεί έναν "σκελετό" και προσαρμόζει τις ιδέες του κειμένου σε αυτόν.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ 4

ΧΩΡΙΣ ΜΕΤΑΔΙΑΤΥΠΩΣΕΙΣ

- Στο πολιτισμικό επίπεδο η παγκοσμιοποίηση εμπεριέχει απειλές αλλά και ευκαιρίες*.

Από τη μια η εξάπλωση σε παγκόσμια κλίμακα του καταναλωτικού προτύπου ζωής, ακόμα και σε φτωχές πολυάνθρωπες χώρες, εντείνει την περιβαλλοντική καταστροφή και απειλεί με αδιέξοδα στο μέλλον. **Από την άλλη** η διάδοση των δημοκρατικών και περιβαλλοντικών αξιών σε όλο τον πλανήτη ευνοεί την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης για την υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του περιβάλλοντος.

- *(ή συνιστά ένα αμφιλεγόμενο φαινόμενο)

ΣΧΟΛΙΑ

1

Η εκδοχή αυτή αποτελεί μορφή απλής πύκνωσης ισότιμης με την πληροφοριακή περίληψη.

2

Προτάσσεται και εδώ το θέμα και μεταφέρεται πειστικά η άποψη του αρθρογράφου με πύκνωση / παράφραση.

3

Ουσιαστικά η μόνη της διαφορά από την εκδοχή (2) είναι η απουσία της εισαγωγής (Σύμφωνα με τον συγγραφέα...)

4

Οι μαθητές προτιμούν για λόγους ευκολίας ή ανασφάλειας να ξεκινούν με πλάγιο λόγο προτάσσοντας σύντομες εισαγωγές, όπως «Σύμφωνα με τον συγγραφέα / το κείμενο...».

5

Η απλή πύκνωση, πάντως, ανταποκρίνεται σε ανάλογη ερώτηση - διατύπωση : «Να πυκνώσετε το περιεχόμενο του αποσπάσματος...».

2

Συνοπτική απόδοση ιδεών του κειμένου για ένα θέμα

Ο μαθητής καλείται να αποδώσει συνοπτικά από όλες τις ιδέες του κειμένου μόνο εκείνες που αναφέρονται σε ένα συγκεκριμένο ζήτημα (π.χ. τις αιτίες ενός προβλήματος ή την άποψη του συγγραφέα για ένα θέμα κ.λπ.)

Σχόλιο

Οι απόψεις αυτές μπορεί να βρίσκονται σε κάποιες συγκεκριμένες παραγράφους (συνήθως) ή να είναι διάσπαρτες στο κείμενο. Η δυσκολία, επομένως, έγκειται, πρώτον, στον εντοπισμό των σχετικών απόψεων και, δεύτερον, στην απόδοσή τους συνοπτικά με βάση τις τεχνικές πύκνωσης.

Παράδειγμα

Να παρουσιάσετε συνοπτικά τις απόψεις του συγγραφέα του δεύτερου κειμένου σχετικά με την ευθύνη της Πολιτείας για την έξαρση του φαινομένου της βίας. (60-80 λέξεις).

1	2	3	4
			
Οι αλλαγές	Εφαρμογές	Συμπεράσματα	Παράρτημα

Κείμενο αναφοράς

Εφαρμογή 2η

Να αποδώσετε συνοπτικά (60-80 λέξεις) τις απόψεις του συγγραφέα του κειμένου 1 για τις απειλές της παγκοσμιοποίησης στα πεδία της οικονομίας και του πολιτισμού.

1

Οι αλλαγές

2

Εφαρμογές

3

Συμπεράσματα

4

Παράρτημα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ 1

Νίκος Μουζέλης, Πρόκληση ή απειλή;

Για να δώσει κανείς μια σφαιρική απάντηση στο ερώτημα αν η παγκοσμιοποίηση είναι πρόκληση ή απειλή, είναι αναγκαίο να εξετάσει όχι μόνο την οικονομική αλλά και την πολιτιστική διάσταση του φαινομένου. Αν η παγκοσμιοποίηση οδηγεί στο λεγόμενο παγκόσμιο χωριό αυτό συνεπάγεται όχι μόνο μεγαλύτερη οικονομική αλλά και πολιτισμική αλληλεξάρτηση μεταξύ κρατών και λαών.

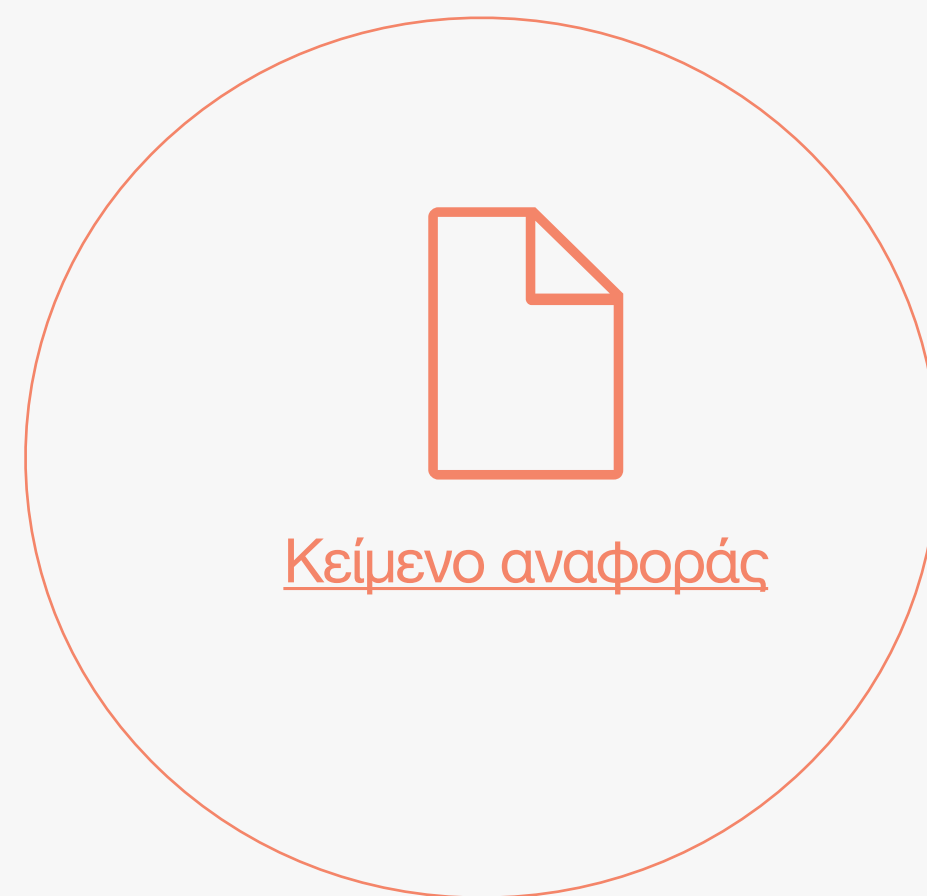
Στη σημερινή εποχή το παγκόσμιο οικονομικό σύστημα έχει αναπτυχθεί κατά θεαματικό τρόπο. Η παγκόσμια αγορά όχι μόνο έχει ενσωματώσει στη λογική της τις πιο απόμακρες περιοχές του πλανήτη αλλά και λόγω των νέων ηλεκτρονικών τεχνολογιών έχει οδηγήσει σε ένα σύστημα παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών (κυρίως χρηματιστικών) που λίγο παρεμποδίζεται πια από εθνικά σύνορα και τελωνειακά τείχη. Οι παραπάνω εξελίξεις έχουν δημιουργήσει έναν τύπο οικονομικής αλληλεξάρτησης που αυτή τη στιγμή αποτελεί και απειλή και πρόκληση. Η πρόκληση έχει να κάνει με το ότι η απελευθέρωση των αγορών και ο εντεινόμενος παγκόσμιος ανταγωνισμός έχουν αυξήσει την παραγωγικότητα σε τέτοιον βαθμό που ένα μικρό ποσοστό του παραγόμενου πλούτου θα μπορούσε άνετα να εξαλείψει τα απόλυτα επίπεδα φτώχειας σε όλο τον πλανήτη. Αν όμως το παγκόσμιο οικονομικό σύστημα είναι εξαιρετικά παραγωγικό, είναι και εξαιρετικά άνισο και σε αυτό συνίσταται η απειλή της παγκοσμιοποίησης. Πράγματι οι ανισότητες εντείνονται τόσο ραγδαία και η συγκέντρωση πλούτου έχει πάρει τέτοιες τερατώδεις διαστάσεις που σύμφωνα με την πρόσφατη έκθεση του ΟΗΕ για την παγκόσμια φτώχεια δώδεκα άτομα στην κορυφή της κοινωνικής πυραμίδας του παγκόσμιου χωριού έχουν μεγαλύτερο εισόδημα από δεκάδες φτωχές αφρικανικές χώρες.

Ακόμη και στον πολιτισμικό χώρο τα πράγματα είναι αμφίσημα. Από τη μία μεριά βλέπουμε τη συγκρότηση μιας παγκόσμιας καταναλωτικής κουλτούρας που, μέσω των

ιδιωτικά ελεγχόμενων ΜΜΕ, εντάσσει στη λογική της όχι μόνο τα πλούσια αλλά και τα φτωχά μέλη του παγκόσμιου χωριού. Τα τελευταία εισέρχονται στην παγκόσμια κουλτούρα κατανάλωσης σε φανταστικό επίπεδο, ενώ την ίδια στιγμή αποκλείονται από αυτή στο επίπεδο της σκληρής πραγματικότητας. Αυτός ο συνδυασμός φανταστικής ενσωμάτωσης και πραγματικού αποκλεισμού καταλήγει σε μια κατάσταση όπου οι μη έχοντες συχνά θυσιάζουν βασικές ανάγκες, προκειμένου να αποκτήσουν τα πολυτελή αγαθά που η τηλεοπτική οθόνη διαφημίζει. Έτσι οι φτωχοί είναι τόσο απρόθυμοι όσο και οι πλούσιοι να υιοθετήσουν φιλικούς προς το περιβάλλον τρόπους ζωής. Κατά συνέπεια, τόσο οι πλούσιοι λαοί που καταναλώνουν σπάταλα, όσο και οι φτωχοί που, εξαιτίας της καταναλωτικής προπαγάνδας, επιδιώκουν να τους μιμηθούν, δημιουργούν ένα αδιέξοδο το οποίο θα προσλάβει εκρηκτικές διαστάσεις από τη στιγμή που οι οικονομίες πολυάνθρωπων χωρών φθάσουν στο στάδιο της μαζικής κατανάλωσης.

Από μια πιο θετική σκοπιά τώρα, η πολιτισμική παγκοσμιοποίηση δεν περιορίζεται στην καθολικοποίηση της καταναλωτικής νοοτροπίας. Κυρίως σε πληθυσμούς που ζουν σε μεταπαραδοσιακά πλαίσια, η ραγδαία εξατομίκευση σε συνδυασμό με άλλους παράγοντες έχει οδηγήσει στην ευρεία εξάπλωση αξιών που έχουν να κάνουν με τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία. Και αυτό γιατί βλέπουμε τη σταδιακή συγκρότηση μιας παγκόσμιας δημοκρατικής κοινής γνώμης που, πέρα από ηγεμονικούς υπολογισμούς, στηρίζει τα ανθρώπινα δικαιώματα βάζοντας τις βασικές ανθρώπινες ελευθερίες πιο πάνω ακόμη και από την αρχή της κρατικής κυριαρχίας. Και βέβαια κάτι παρόμοιο συμβαίνει και με τις περιβαλλοντικές αξίες που επίσης καθολικοποιούνται με ταχείς ρυθμούς.

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ

Εφαρμογή 3η

Να αποδώσετε συνοπτικά (περίπου 60 λέξεις) τις απόψεις της πλειονότητας των μαθητών και των εκπαιδευτικών για το ισχύον σύστημα αξιολόγησης - βαθμολόγησης στο σχολείο σύμφωνα με την έρευνα του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών.

1

Οι αλλαγές

2

Εφαρμογές

3

Συμπεράσματα

4

Παράρτημα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

- Σύμφωνα με την έρευνα του ΕΚΚΕ (για το ισχύον σύστημα αξιολόγησης στο σχολείο), πολλοί εκπαιδευτικοί και μαθητές θεωρούν ότι (αυτό) το υπάρχον σύστημα αξιολόγησης δεν απεικονίζει την πραγματική επίδοση των μαθητών, ενισχύει τη βαθμοθηρία και τον ανταγωνισμό και τροφοδοτεί με άγχος γονείς και μαθητές. Επιπλέον, (υποστηρίζουν στην πλειονότητά τους ότι) οδηγεί σε διακρίσεις στη συμπεριφορά των εκπαιδευτικών απέναντι σε «καλούς» και «κακούς» μαθητές, αφού στους πρώτους αποδίδουν θετικές ιδιότητες ενώ στους δεύτερους αρνητικές.

ΣΧΟΛΙΑ

1

Εστίαση στις ιδέες του κειμένου για ένα θέμα: οι πληροφορίες βρίσκονται σε 3η - 4η παράγραφο.

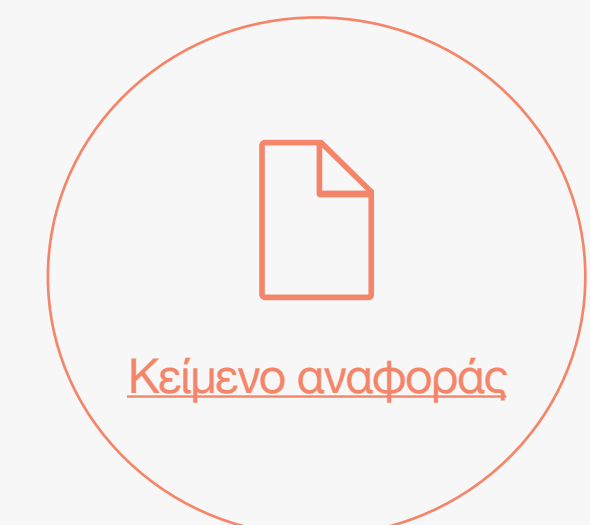
2

Μεταφέρονται πειστικά οι πληροφορίες της έρευνας με πύκνωση / παράφραση και παρουσιάζονται με συνοχή / συνεκτικότητα.

3

Δε χρειάζεται στην εισαγωγή η αναφορά στο κείμενο ή τον αρθρογράφο (η αναφορά είναι σε σχέση με την έρευνα).

1	2	3	4
			
Οι αλλαγές	Εφαρμογές	Συμπεράσματα	Παράρτημα

ΤΑ ΕΙΔΗ

3

Συνοπτική απόδοση απόψεων για ένα θέμα σε μέρος κειμένου

Ο μαθητής καλείται να αποδώσει συνοπτικά από όλες τις ιδέες του κειμένου εκείνες που αναφέρονται σε ένα συγκεκριμένο ζήτημα και βρίσκονται σε ένα συγκεκριμένο μέρος του κειμένου.

Σχόλιο

Ο μαθητής διευκολύνεται στην αναζήτησή του από την υπόδειξη της διατύπωσης. Η δυσκολία, επομένως, περιορίζεται στη συνοπτική απόδοση αυτών των απόψεων.

Παράδειγμα

«Ποιοι είναι οι λόγοι/ ποιοι παράγοντες συμβάλλουν/ποια είναι τα αποτελέσματα/ποιες είναι οι μορφές του φαινομένου σύμφωνα με τον συγγραφέα/το κείμενο; Να απαντήσετε συνοπτικά (σε 60 λέξεις περίπου) βασιζόμενοι π.χ. στις τρεις τελευταίες παραγράφους».

1

Οι αλλαγές

2

Εφαρμογές

3

Συμπεράσματα

4

Παράρτημα

Κείμενο αναφοράς

Εφαρμογή 3η

Με συνοπτικό τρόπο να αποδώσεις το νοηματικό περιεχόμενο που αποδίδει ο συγγραφέας στον όρο «ηλίθιος», με βάση το παρακάτω απόσπασμα του Κειμένου 1: «α) αυτός που πιστεύει ότι δεν θέλει τίποτα.... καταλήγει να μπερδεύει το καλό με αυτό που θα τον καταστρέψει». (70-80 λέξεις)

1

Οι αλλαγές

2

Εφαρμογές

3

Συμπεράσματα

4

Παράρτημα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ 1

Σύμφωνα με τον Fernando Savater υπάρχουν διάφοροι τύποι ηλιθίων. Ο πρώτος είναι ο οκνηρός που είναι ανίκανος για οποιαδήποτε επιθυμία, και ο δεύτερος ο ανόητος που αντίθετα επιθυμεί χωρίς κρίση τα πάντα. Ηλίθιος ακόμη είναι και αυτός που ετεροκαθορίζεται, επειδή δεν ξέρει ο ίδιος τι θέλει, αλλά και ο δειλός που ξέρει τι θέλει αλλά δεν έχει το κουράγιο να το διεκδικήσει και, τέλος, αυτός που εξαπατάται και επιθυμεί με πάθος κάτι αυτοκαταστροφικό.

(73 λέξεις)

ΣΧΟΛΙΑ

- 1 Μεταφέρονται πειστικά οι πληροφορίες της έρευνας με πύκνωση / παράφραση και παρουσιάζονται με συνοχή / συνεκτικότητα.
- 2 Τα πέντε συμπτώματα / τύποι ηλιθίων συνδυάζονται και παρουσιάζονται σε δυο περιόδους, ώστε να αποφευχθεί η πολυδιάσπαση / ύφος απαρίθμησης.

Κείμενο αναφοράς

Εφαρμογή 4η

Να εντοπίσετε στο κείμενο και να αποδώσετε συνοπτικά σε 60-80 λέξεις τις απόψεις της επιστημονικής υπεύθυνου του κέντρου ΔΙΟΤΙΜΑ για το θέμα της γυναικοκτονίας, όπως αυτές παρατίθενται από τον αρθρογράφο στη δεύτερη την τέταρτη και την έκτη παράγραφο του κειμένου.

1

Οι αλλαγές

2

Εφαρμογές

3

Συμπεράσματα

4

Παράρτημα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

- (Σχετικά με το θέμα της γυναικτονίας) Η Μ. Λιάπη **υποστηρίζει** ότι οι δολοφονίες γυναικών εντάσσονται στα εγκλήματα έμφυλης βίας, με στόχο τον κοινωνικό έλεγχο της συμπεριφοράς τους. Στο παρελθόν παρουσιάζονταν ως εγκλήματα “τιμής” ή “πάθους”, αλλά η αναγνώρισή τους σήμερα με τον ξεχωριστό όρο «γυναικοκτονία» αποκαλύπτει τις σεξιστικές προκαταλήψεις και τη συνενοχή των σύγχρονων κοινωνιών. Για αυτό η κ. Λιάπη **δηλώνει** ότι το κέντρο ΔΙΟΤΙΜΑ επιδιώκει την προβολή του θέματος με στόχο την αναγνώριση της γυναικοκτονίας ως διακριτού εγκλήματος στο ποινικό μας σύστημα.

ΣΧΟΛΙΑ

- 1 Εστίαση στις ιδέες ενός προσώπου (που αναφέρεται στο κείμενο) για ένα θέμα σε ένα μέρος του κειμένου: οι πληροφορίες βρίσκονται σε τρεις παραγράφους του κειμένου.
- 2 Μεταφέρονται πειστικά οι πληροφορίες της έρευνας με πύκνωση / παράφραση και παρουσιάζονται με συνοχή / συνεκτικότητα.
- 3 Η αναφορά στη Μ. Λιάπη είναι αναγκαία ως προς τη Μ. Λιάπη (όχι στον αρθρογράφο ή το κείμενο)

1

Οι αλλαγές

2

Εφαρμογές

3

Συμπεράσματα

4

Παράρτημα

03

Συμπεράσματα

1

Οι αλλαγές

2

Εφαρμογές

3

Συμπεράσματα

4

Παράρτημα

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

1

Δεν υπάρχει ένα μοντέλο - "σκελετός" περίληψης για όλα τα κείμενα, γιατί κάθε κείμενο είναι διαφορετικό.

Για λόγους ευκολίας προτείνονται συχνά στους μαθητές (και αναμένονται στην αξιολόγηση) ορισμένοι τύποι / οδηγίες για τη σύνταξη της περίληψης. Οι τύποι αυτοί συνδέονται με την ευρεία χρήση διαρθρωτικών λέξεων που δηλώνουν σειρά ή προσθήκη και συμπληρώνονται από τυπικά « ρήματα περίληψης» (Αρχικά ο συγγραφέας αναφέρει..., Στη συνέχεια ο συγγραφέας υποστηρίζει..., Επίσης αναφέρει / συμπληρώνει, Τέλος ο συγγραφέας καταλήγει ότι...), τα οποία δεν αποδίδουν την πορεία σκέψης του συγγραφέα αλλά έχουν ρόλο τυπικό (τυπική συνοχή). Συνδέουν, δηλαδή, προσθετικά τις ιδέες του κειμένου σα να ήταν αποκομμένες μεταξύ τους.

Η προσκόλληση σε αυτούς τους τύπους συχνά υπονομεύει τη φυσικότητα του λόγου και τη συνεκτικότητα των ιδεών.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

2

Οι μεταδιατυπώσεις είναι χρήσιμες, αλλά δεν είναι πανάκεια

- Χρησιμοποιούμε ρήματα περίληψης με φειδώ, μόνο όταν μας βοηθούν να αποδώσουμε την πορεία σκέψης του συγγραφέα, δηλαδή τη συγκεκριμένη διανοητική του ενέργεια (αμφισβητεί, διερωτάται, προτείνει) και αποφεύγουμε την κατάχρηση των "τυπικών" ρημάτων (αναφέρει, υποστηρίζει κ.λπ.).
- Η χρήση τους είναι συνήθως απαραίτητη σε κείμενα στα οποία εκφράζεται προσωπικός τόνος (ημερολόγιο, απομνημονεύματα, μαρτυρίες, στοχαστικό δοκίμιο κ.λπ.) ή σε αποσπάσματα στα οποία μεταβάλλεται το ύφος ή το θέμα. (π.χ. από εξήγηση σε οδηγίες / προτροπές κ.λπ.).

1

Οι αλλαγές

2

Εισαρμοχές

3

Συμπεράσματα

4

Παράρτημα

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

3

Οι μαθητές δεν ξεκινούν από έτοιμες μεταδιατυπώσεις τις οποίες συμπληρώνουν με ιδέες του κειμένου, αλλά αντίστροφα:

πρώτα καταγράφουν στο τεράδιο με τη μορφή πυκνών σημειώσεων τις ιδέες του κειμένου και ύστερα χρησιμοποιούν τεχνικές συνοχής ή και κατάλληλες μεταδιατυπώσεις (όπου και εάν χρειάζεται).

1

Οι αλλαγές

2

Εφαρμογές

3

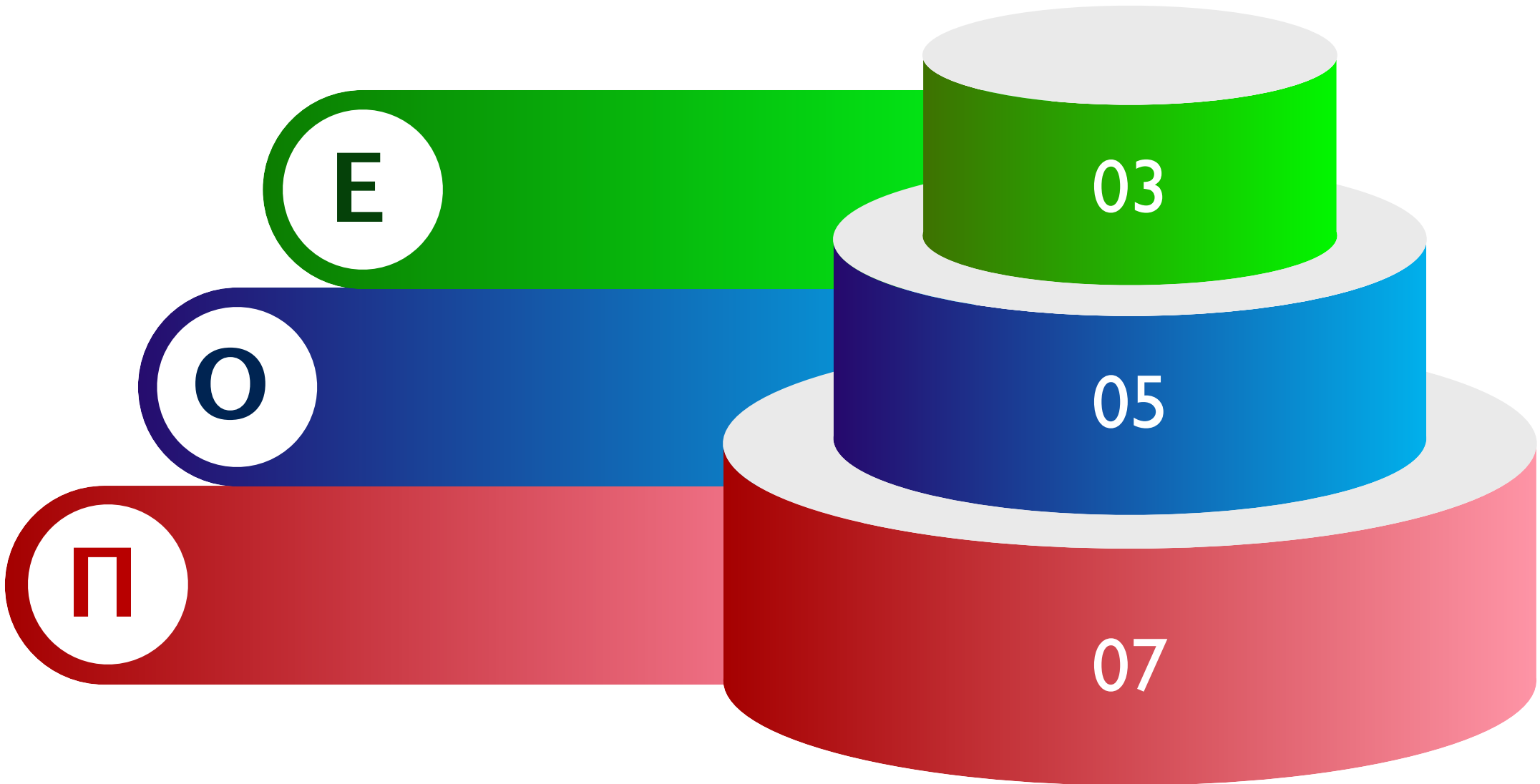
Συμπεράσματα

4

Παράρτημα

Αξιολόγηση περίληψης / πρώτου θέματος

Κριτήρια αξιολόγησης περίληψης

Περιεχόμενο (Μονάδες 7)

Παρουσιάζονται όλες οι
κύριες έννοιες και
σημαντικές
συμπληρωματικές
πληροφορίες

Μεταφέρεται πειστικά η
άποψη του συγγραφέα

Οργάνωση (Μονάδες 5)

Οι πληροφορίες
παρουσιάζονται με
κατάλληλα τεχνικές
πύκνωσης ή/και
παράφρασης με συνοχή και
συνεκτικότητα

Έκφραση (Μονάδες 3)

Κατάλληλη χρήση
γραμματικοσυντακτικών
και σημασιολογικών
στοιχείων

04

Παράρτημα

Κείμενα - παραδείγματα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ 1

Νίκος Μουζέλης, Πρόκληση ή απειλή;

Για να δώσει κανείς μια σφαιρική απάντηση στο ερώτημα αν η παγκοσμιοποίηση είναι πρόκληση ή απειλή, είναι αναγκαίο να εξετάσει όχι μόνο την οικονομική αλλά και την πολιτιστική διάσταση του φαινομένου. Αν η παγκοσμιοποίηση οδηγεί στο λεγόμενο παγκόσμιο χωριό αυτό συνεπάγεται όχι μόνο μεγαλύτερη οικονομική αλλά και πολιτισμική αλληλεξάρτηση μεταξύ κρατών και λαών.

Στη σημερινή εποχή το παγκόσμιο οικονομικό σύστημα έχει αναπτυχθεί κατά θεαματικό τρόπο. Η παγκόσμια αγορά όχι μόνο έχει ενσωματώσει στη λογική της τις πιο απόμακρες περιοχές του πλανήτη αλλά και λόγω των νέων ηλεκτρονικών τεχνολογιών έχει οδηγήσει σε ένα σύστημα παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών (κυρίως χρηματιστικών) που λίγο παρεμποδίζεται πια από εθνικά σύνορα και τελωνειακά τείχη. Οι παραπάνω εξελίξεις έχουν δημιουργήσει έναν τύπο οικονομικής αλληλεξάρτησης που αυτή τη στιγμή αποτελεί και απειλή και πρόκληση. Η πρόκληση έχει να κάνει με το ότι η απελευθέρωση των αγορών και ο εντεινόμενος παγκόσμιος ανταγωνισμός έχουν αυξήσει την παραγωγικότητα σε τέτοιον βαθμό που ένα μικρό ποσοστό του παραγόμενου πλούτου θα μπορούσε άνετα να εξαλείψει τα απόλυτα επίπεδα φτώχειας σε όλο τον πλανήτη. Αν όμως το παγκόσμιο οικονομικό σύστημα είναι εξαιρετικά παραγωγικό, είναι και εξαιρετικά άνισο και σε αυτό συνίσταται η απειλή της παγκοσμιοποίησης. Πράγματι οι ανισότητες εντείνονται τόσο ραγδαία και η συγκέντρωση πλούτου έχει πάρει τέτοιες τερατώδεις διαστάσεις που σύμφωνα με την πρόσφατη έκθεση του ΟΗΕ για την παγκόσμια φτώχεια δώδεκα άτομα στην κορυφή της κοινωνικής πυραμίδας του παγκόσμιου χωριού έχουν μεγαλύτερο εισόδημα από δεκάδες φτωχές αφρικανικές χώρες.

Ακόμη και στον πολιτισμικό χώρο τα πράγματα είναι αμφίσημα. Από τη μία μεριά βλέπουμε τη συγκρότηση μιας παγκόσμιας καταναλωτικής κουλτούρας που, μέσω των

ιδιωτικά ελεγχόμενων ΜΜΕ, εντάσσει στη λογική της όχι μόνο τα πλούσια αλλά και τα φτωχά μέλη του παγκόσμιου χωριού. Τα τελευταία εισέρχονται στην παγκόσμια κουλτούρα κατανάλωσης σε φανταστικό επίπεδο, ενώ την ίδια στιγμή αποκλείονται από αυτή στο επίπεδο της σκληρής πραγματικότητας. Αυτός ο συνδυασμός φαντασιακής ενσωμάτωσης και πραγματικού αποκλεισμού καταλήγει σε μια κατάσταση όπου οι μη έχοντες συχνά θυσιάζουν βασικές ανάγκες, προκειμένου να αποκτήσουν τα πολυτελή αγαθά που η τηλεοπτική οθόνη διαφημίζει. Έτσι οι φτωχοί είναι τόσο απρόθυμοι όσο και οι πλούσιοι να υιοθετήσουν φιλικούς προς το περιβάλλον τρόπους ζωής. Κατά συνέπεια, τόσο οι πλούσιοι λαοί που καταναλώνουν σπάταλα, όσο και οι φτωχοί που, εξαιτίας της καταναλωτικής προπαγάνδας, επιδιώκουν να τους μιμηθούν, δημιουργούν ένα αδιέξοδο το οποίο θα προσλάβει εκρηκτικές διαστάσεις από τη στιγμή που οι οικονομίες πολυάνθρωπων χωρών φθάσουν στο στάδιο της μαζικής κατανάλωσης.

Από μια πιο θετική σκοπιά τώρα, η πολιτισμική παγκοσμιοποίηση δεν περιορίζεται στην καθολικοποίηση της καταναλωτικής νοοτροπίας. Κυρίως σε πληθυσμούς που ζουν σε μεταπαραδοσιακά πλαίσια, η ραγδαία εξατομίκευση σε συνδυασμό με άλλους παράγοντες έχει οδηγήσει στην ευρεία εξάπλωση αξιών που έχουν να κάνουν με τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία. Και αυτό γιατί βλέπουμε τη σταδιακή συγκρότηση μιας παγκόσμιας δημοκρατικής κοινής γνώμης που, πέρα από ηγεμονικούς υπολογισμούς, στηρίζει τα ανθρώπινα δικαιώματα βάζοντας τις βασικές ανθρώπινες ελευθερίες πιο πάνω ακόμη και από την αρχή της κρατικής κυριαρχίας. Και βέβαια κάτι παρόμοιο συμβαίνει και με τις περιβαλλοντικές αξίες που επίσης καθολικοποιούνται με ταχείς ρυθμούς.

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ 1

Απόστολος Λακασάς, Η βαθμοθηρία στιγματίζει τους μαθητές

Το κυνήγι του καλού βαθμού στιγματίζει την προσπάθεια των Ελλήνων μαθητών. Από το δημοτικό έως και το λύκειο οι μαθητές έχουν συνδέσει την πρόοδό τους με τον καλό βαθμό και αυτό καταλήγει να αποτελεί αυτοσκοπό, στερώντας τους τη διάθεση να μάθουν, να χαρούν την εκπαιδευτική διαδικασία, να διευρύνουν τους ορίζοντές τους. Αποτέλεσμα της στάσης αυτής είναι η παπαγαλία, το άγχος, η πίεση αλλά και τα έξοδα των γονιών, που πολλές φορές επιθυμούν μέσα από την πρόοδο των παιδιών τους να... δικαιώσουν τα δικά τους όνειρα. Είναι μάλιστα ενδεικτικό ότι και οι γονείς πιέζουν τα παιδιά για όλο και καλύτερους βαθμούς.

Συγκεκριμένα, από την έρευνα του ΕΚΚΕ για «το ελληνικό σχολείο στην αυγή του 21ου αιώνα» προκύπτει ότι η βαθμοθηρία στα ελληνικά σχολεία αρχίζει από το γυμνάσιο και είναι, εν μέρει, απόρροια της μαζικής παραγωγής αρίστων στο δημοτικό. Οι δάσκαλοι είναι πιο ελαστικοί και μέσω και της βαθμολόγησης έχουν την πρόθεση να ενθαρρύνουν τους μαθητές, οι οποίοι πλέον θέλουν να συνεχίσουν με καλές επιδόσεις στο γυμνάσιο. Οι απαντήσεις των μαθητών γυμνασίου αποκαλύπτουν μια έντονη τάση βαθμοθηρίας, καθώς το 91,9% δήλωσαν ότι θα ήθελαν πάντα να έχουν καλούς βαθμούς. Η τάση αυτή είναι ισχυρότερη στα κορίτσια σε σχέση με τα αγόρια. Στο λύκειο οι άριστοι και οι πολύ καλοί μαθητές αυξάνονται, καθώς μεγαλώνει και η προσπάθεια, αφού στην Γ' Λυκείου είναι οι κρίσιμες εξετάσεις για την εισαγωγή στο πανεπιστήμιο.

Όμως, τόσο οι μαθητές όσο και οι εκπαιδευτικοί και των δύο πρώτων βαθμίδων θεωρούν ότι το ισχύον σύστημα αξιολόγησης δεν αντανακλά την πραγματική εικόνα του μαθητή. Η πλειοψηφία των δασκάλων και καθηγητών που συμμετείχαν στην έρευνα δήλωσαν ότι το ισχύον σύστημα αξιολόγησης και

βαθμολογίας είναι αναξιόπιστο και «καλλιεργεί την ψύχωση του καλού βαθμού», η οποία εντοπίζεται στους γονείς και καλλιεργείται στους μαθητές από το σπίτι. Με αυτόν τον τρόπο το σύστημα βαθμολόγησης ενισχύει τον ανταγωνισμό στο σχολείο μεταξύ των μαθητών με αποτέλεσμα να ενισχύονται οι πιέσεις στους μαθητές. Μάλιστα, το άγχος για τον καλό βαθμό δημιουργεί στους μαθητές και άλλου τύπου –πλην της βαθμοθηρίας– ακραίες καταστάσεις.

Ακόμη, κατά τη γνώμη πολλών εκπαιδευτικών αλλά και της πλειονότητας των ίδιων των παιδιών το σύστημα αξιολόγησης και βαθμολογίας δημιουργεί στιγματισμούς και διαφοροποιήσεις και οδηγεί σε διαχωρισμό καλών και κακών μαθητών μέσα στην τάξη. Ο «καλός» μαθητής, από τη μια, είναι συνεπής, παρακολουθεί τα μαθήματά του, είναι έξυπνος, έχει αίσθηση του καθήκοντος. Αυτά τα χαρακτηριστικά αποδίδουν οι εκπαιδευτικοί στον «καλό μαθητή». Από την άλλη, ο «κακός» μαθητής είναι αδιάφορος. Αυτό φτάνει για έναν εκπαιδευτικό, ώστε να χαρακτηρίσει έναν μαθητή «κακό». Το 62,4% των μαθητών Γυμνασίου δήλωσαν πως ο καθηγητής συμπεριφέρεται καλύτερα στους «καλούς» μαθητές, ενώ μόλις το 36,3% παραδέχτηκε ότι ο καθηγητής συμπεριφέρεται το ίδιο σε όλους.

Βέβαια, καθώς το ελληνικό σχολείο αποτελεί τον πρώτο χώρο κοινωνικοποίησης για τα παιδιά, η πίεση, το άγχος αλλά και οι ψυχαναγκασμοί για την καλή βαθμολογία σαφώς επηρεάζουν το χτίσιμο της προσωπικότητας του παιδιού που πλέον μαθαίνει να λειτουργεί όχι με γνώμονα το δικό του ένστικτο και τις επιθυμίες του, αλλά με γνώμονα τις «επιταγές» και τις κρίσεις των μεγάλων.

Εφημ. Καθημερινή, 30.12.2007, διασκευή

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ 1

Γυναικοκτονία: η πιο ακραία μορφή έμφυλης και σεξιστικής βίας

Το τέλος του 2018 και η έναρξη του 2019 σημαδεύτηκαν από δύο στυγερές γυναικοκτονίες στην Ελλάδα. [...]

«Αυτές, όπως και τόσες άλλες δολοφονίες γυναικών στη χώρα μας και ανά τον κόσμο, συνιστούν ακραία μορφή έμφυλης και σεξιστικής βίας, μιας και διαπράττονται με κίνητρο την άσκηση κοινωνικού ελέγχου στα σώματα αλλά και τις επιλογές των γυναικών. Επιλογές που, επειδή δεν γίνονται αρεστές, τιμωρούνται ακόμα και με την απώλεια της ίδιας της ζωής των γυναικών!» αναφέρει σε συνέντευξη της η επιστημονικά υπεύθυνη του Κέντρου Διοτίμα, Μαρία Λιάπη.

Στην ουσία οι γυναικοκτονίες είναι εγκλήματα που στηρίζονται στις βαθιά εμπεδωμένες κοινωνικές αντιλήψεις και έμφυλα στερεότυπα, σύμφωνα με τα οποία οι γυναίκες είναι κατώτερες, υποτελείς στην ανδρική εξουσία, και δυνητικά μπορούν να «τιμωρηθούν», «ελεγχθούν» και «σωφρονιστούν» μέσω της έμφυλης βίας.

Ο όρος γυναικοκτονία (femicide) έρχεται από παλιά, όταν το 1976 τον κατέγραψε η εγκληματολόγος Νταϊάνα Ράσελ (Diana E. H. Russel), ορίζοντας έτσι το εγκληματολογικό και ανθρωπολογικό αυτό φαινόμενο. Ο όρος «γυναικοκτονία» έγινε ευρέως γνωστός και υιοθετήθηκε από την εγκληματολογία μετά το 1992, χάρη στο βιβλίο με τίτλο «Femicide: the politics of woman killing», μια συλλογή δοκιμίων που επιμελήθηκαν από κοινού η ακαδημαϊκός Τζιλ Ράντφορντ και η εγκληματολόγος Νταϊάνα Ράσελ.

«Η γυναικοκτονία συνιστά διακριτό αδίκημα που παλιότερα και επί πολλά χρόνια συγκαλυπτόταν πίσω από τα εγκλήματα “τιμής”, και στην πρόσφατη ιστορία πίσω από τον όρο “εγκλήματα πάθους”. Ο χαρακτηρισμός της

δολοφονίας επομένως ως γυναικοκτονία συνιστά πράξη αντίστασης στην απόκρυψη μιας κοινωνικής πραγματικότητας και ξεσκεπάζει τη συνενοχή των σεξιστικών κοινωνιών μας», τονίζει η Μ. Λιάπη.

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας «γυναικοκτονία είναι η ανθρωποκτονία από πρόθεση γυναικών, επειδή είναι γυναίκες. Η γυναικοκτονία συνήθως διαπράττεται από άντρες αλλά κάποιες φορές συνεργούν και γυναίκες, συνήθως μέλη της ίδιας οικογένειας. Στις περισσότερες περιπτώσεις γυναικοκτονία διαπράττει σύντροφος ή πρώην σύντροφος που συνήθως είχε και μακρόχρονη κακοποιητική συμπεριφορά, απειλούσε, κακοποιούσε ή/και εκφόβιζε τη γυναίκα, η οποία πολύ συχνά βρίσκεται σε θέση φυσικής ή/και οικονομικής αδυναμίας σε σχέση με αυτόν». Στην Ευρώπη, ακόμα και σε χώρες όπως η Ισπανία που επιδεικνύουν μεγαλύτερη ευαισθησία στην αντιμετώπιση της έμφυλης βίας, τα αδικήματα αντιμετωπίζονται ως «gender “neutral”», δηλαδή δεν λαμβάνεται υπόψη το φύλο του θύματος. Για την Ελλάδα δεν έχουμε επίσημες στατιστικές για τις γυναικοκτονίες, αφού οι δολοφονίες των γυναικών λόγω του φύλου τους, δεν καταγράφονται ως τέτοιες.

Όπως επεσήμανε η επιστημονική υπεύθυνη του Κέντρου, Μ. Λιάπη, μετά και τις δύο πρόσφατες γυναικοκτονίες, «Το Κέντρο Διοτίμα ήδη ανέλαβε πρωτοβουλία για να “σηκώσουμε” το θέμα αυτό και στο επίπεδο του δικαιοκού μας συστήματος, ώστε να καταγράφονται επισήμως τέτοια περιστατικά ως γυναικοκτονίες αλλά και να αντιμετωπίζονται αρμοδίως από τις δικαστικές αρχές».

Από την ιστοσελίδα του Κέντρου Γυνακείων Ε

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ

ΔΙΟΤΙΜΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ 1

Fernando Savater «Μιλώντας στον γιο μου για την ηθική και την ελευθερία»

Ο ηλίθιος κουτσαίνει πνευματικά: είναι το πνεύμα του χωλό² και ασθενές, παρόλο που το σώμα του φέρνει βόλτες στον αέρα. Υπάρχουν ηλίθιοι διαφόρων τύπων, να διαλέξεις:

α) Αυτός που πιστεύει ότι δε θέλει τίποτα, αυτός που λέει ότι όλα το ίδιο του κάνουν, αυτός που ζει με ένα διαρκές χασμουρητό ή σε μόνιμη σιέστα³, παρόλο που έχει τα μάτια ανοιχτά και δε ροχαλίζει.

β) Αυτός που πιστεύει ότι τα θέλει όλα, το πρώτο που βρίσκει μπροστά του αλλά και το εντελώς αντίθετο: να φύγει και να μείνει, να χορέψει και να παραμείνει καθισμένος, να μασήσει σκόρδα και να δώσει υπέροχα φιλιά, όλα συγχρόνως.

γ) Αυτός που δεν ξέρει τι θέλει και δεν μπαίνει στον κόπο να ψάξει να το βρει. Μιμείται τα θέλω των γύρω του ή τους πάει κόντρα, γιατί, ό,τι κάνει, υπαγορεύεται από την πλειοψηφική γνώμη αυτών που τον περιβάλλουν. είναι κομφορμιστής⁴ χωρίς στοχασμό ή επαναστάτης χωρίς αιτία.

δ) Αυτός που ξέρει τι θέλει και ξέρει αυτό που θέλει γιατί το θέλει, αλλά το θέλει χαλαρά, με φόβο ή αδύναμα. Στο τέλος, καταλήγει να κάνει πάντα αυτό που δε θέλει και να αφήνει αυτό που θέλει για την επόμενη, μήπως τότε έχει περισσότερο θάρρος.

ε) Αυτός που θέλει με δύναμη, με σφοδρότητα, σχεδόν με βαρβαρότητα, αλλά γελιέται, δεν ξέρει ποια είναι η πραγματικότητα που επιθυμεί, πλανιέται αξιολύπητα και καταλήγει να μπερδεύει το καλό με αυτό που θα τον καταστρέψει.

Όλοι αυτοί οι τύποι ηλιθίων χρειάζονται δεκανίκια, δηλαδή χρειάζονται άλλα, ξένα στηρίγματα, που δεν έχουν καμία σχέση, με την προσωπική ελευθερία και σκέψη. [...]

Και λυπάμαι πιο πολύ ακόμα που οφείλω να σε πληροφορήσω για συμπτώματα ηλιθιότητας που συνηθίζουμε να έχουμε σχεδόν όλοι... Συμπέρασμα: Συναγερμός! Στη σκοπιά! Η ηλιθιότητα παραμονεύει και δε συγχωρεί!

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ